

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОЛОГИЯ ЖӘНЕ КӨПТІЛДІ БІЛІМ БЕРУ ИНСТИТУТЫ
ҚАЗАҚ ТІЛІ ТЕОРИЯСЫ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕСІ КАФЕДРАСЫ

Бекітілді
Абай атындағы ҚазҰПУ Ғылыми
Кеңесінің отырысы
Ғылыми Кеңес төрағасы/
«Утверждено»
на заседании Ученого Совета
КазНПУ им. Абая
Председатель Ученого Совета
Ректор Г.О. Балыкбаев
Протокол № 7 от «08» 08 2017

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ

6D011700 – Қазақ тілі мен әдебиеті
Түсу жылы: 2017/2018

Авторы: Кенжебаева Г.М. - п.ғ.к., аға оқытушы

Алматы
2017

КАТАЛОГ ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ
ФИЛОЛОГИЯ ЖӘНЕ КӨПТІЛДІ БІЛІМ БЕРУ ИНСТИТУТЫ

Мамандық 6D011700 – Қазақ тілі мен әдебиеті
Академиялық дәрежесі –6D011700 – «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы бойынша PhD
1 курс 3 ж.

№ п/п	Пәннің атауы	Пәннің қысқаша мазмұны	Негізгі бөлімдер	К р. с а н ы	Се м.	Пререкви зиттері	Постреквиз иттері	Пәнді оқытудан күтілетін нәтижелері (білім алушылардың білімі, біліктілігі, дағдысы және құзыреттіліктері)
1 курс								
1.	Күрделі аталымдар: когнитивті-семантика	Тіл бірліктерінің күрделі аталым (КА) жасалуын когнитивті-семантикалық аспектіде қарастыру, олардың мағынасын ұлттық танымдық болмысына байланысты сипаттау, табиғатын жаңа қырынан тану. КА теориялық негізін анықтау, тіл жүйесінде алатын орнын көрсету. Пән қазіргі лингвистикадағы уәждеме және аталым теорияларының қағидаларына сүйену арқылы КА-дың даму, қалыптасу, жасалу тәсілдерін, заңдылықтарын қарастыру. КА-дың жасалуындағы метафора, метонимия, семантика т.б. заңдылықтарын меңгерту. Атаулардың мағыналарының қалыптасуындағы <i>уәждеме, метафора, метонимия, мағынаның тараюы, кеңеюі,</i>	Аталымдардың когнитивті-семантикалық қалыптасуы, теориялық негіздері. КА зерттелу тарихы. Метафорадағы дискурстық ұстаным. КА-дың когнитивтік негізі. Аталымдардың уәждемесі мен метафоралану құбылысы. Ішкі мағыналық құрылым. Уәждеметанудың функционалдық аспектісі. Сөздің ішкі мағыналық құрылымындағы экспрессивті-бағалауыштық қызметі. Уәждеме және оның жүйелік мәнділігі. Уәжділік қатынастар. Номинативтік бірліктердің уәжділігіндегі парадигмалық және	2	1	Сөзжасам. Когнитивті лингвистика.	Функционалды грамматика. Семантика. Уәждеметану.	КА теориясына қатысты негізгі ұғымдардың мәнін аша алады; - КА қалыптасуының факторларын айқындай алады; - КА қалыптастыруға қатысты зерттеу еңбектеріне талдау жасай алады; - КА қатысты өз тұжырымдарын, қағидаларын дәйектей біледі; - КА негізгі заңдылықтарын айқындай алады; - Уәждеменің негізгі заңдылықтарын айқындай алады; - КА тілдік бірліктерді салыстыра зерттеу тұрғысынан қолдану ерекшеліктерін ажыра алады.

		<i>семантикалық өріс</i> сияқты т.б. тілдік заңдылықтардың <i>ауыспалы мағынасы</i> , белгілі қасиеттеріне қарай жаңа сөздерді тудырудағы қызметі сараланады.	синтагмалық қатынастар. Аталымдардағы бейнелі-бағалауыштық метафоралар.					
2	Метафоралы аталымдардың теориялық негіздері	Пән тілдегі аталым табиғаты аясында метафоралы аталымдардың қалыптасуы ерекшеліктерін қарастырады. Атаулардың мағыналарының қалыптасуындағы <i>уәждеме, метафора, метонимия, мағынаның тараюы, кеңеюі, семантикалық өріс</i> сияқты т.б. тілдік заңдылықтардың <i>ауыспалы мағынасы</i> , белгілі қасиеттеріне қарай жаңа сөздерді тудырудағы қызметі сараланады.	Аталымдардың когнитивті-семантикалық қалыптасуы, теориялық негіздері. Метафорадағы дискурстық ұстаным. МА-ның когнитивтік негізі. Аталымдардың уәждемесі мен метафоралану құбылысы. Аталымдардағы бейнелі-бағалауыштық метафоралар.			Сөзжасам. Когнитивті лингвистика.	Функционалды грамматика. Семантика. Уәждеметану.	- МА теориясына қатысты негізгі ұғымдардың мәнін аша алады; - МА қалыптасуының факторларын айқындай алады; - МА қалыптастыруға қатысты зерттеу еңбектеріне талдау жасай алады; - МА қатысты өз тұжырымдарын, қағидаларын дәйектей біледі; - МА негізгі заңдылықтарын айқындай алады; - Уәждеменің негізгі заңдылықтарын айқындай алады; - МА тілдік бірліктерді салыстыра зерттеу тұрғысынан қолдану ерекшеліктерін ажыра алады.
3	«Ғылым мен білім берудегі педагогикалық технологиялар»	Педагогикалық технология-педагогтің білім мен тәрбие беру мақсатына жетудегі бірізді әрекетінің жүйесі, педагогикалық жүйенің практикада іске асырылатын жобасы. Ғалымдардың көрсетуінше, педагогикалық технология-кепілді нәтиже беретін ғылыми жоба. Пәнді оқытудың мақсаты –білім берудің жаңару бағытында докторанттарға педагогика және филология зерттеулеріндегі жаңа педагогикалық	1. «Ғылым мен білім берудегі педагогикалық технологиялар» пәнінің мақсаты мен міндеттері және шығу тарихы 2. «Педагогикалық технологиялардың жалпы классификациясы мен негізгі қағидалары. Педагогикалық технологияларды білім беруде қолдану» Қазақ	3	1	Тілді жоғары мектепте оқыту әдістемесі Қазақ тілінің академиялық грамматикасы Сөз мәдениеті және шешендік Компьютерлік лингвистика	Функционалды грамматика Қазақ тілін оқытудың әдіснамалық негіздері Тілдік тұлға теориясы	«Ғылым мен білім берудегі педагогикалық технологиялар» пәнін оқыту нәтижесінде докторант ғылыми маман ретінде педагогикалық технологияларды меңгеріп , оқыту үдерісінде сол технологияларды ұтымды пайдалану керек. «Ғылым мен білім берудегі педагогикалық технологиялар» пәнін оқыту нәтижесінде Докторант педагогика және филология ғылымына жаңа педагогикалық технология түрлерінің ерекшеліктерін меңгеруі керек.

		<p>технологияларды қарастыру. Педагогикалық технологияның басты міндеті:</p> <ul style="list-style-type: none"> -әрекет ету, соның нәтижесінде алынған білім, дағды, іскерлікті бекіту; -білім алушылардың ойлау, әрекет ету қабілетін жетілдіру; -өз әрекетін жоспарлау, өз бетімен білім алу жолдарын таңдай білу; -оқыту технологияларының түрлерін, олардың құрылымын игерту және оны өз тәжірбиесінде пайдалана білу іскерлігін қалыптастыру. <p>«Ғылым мен білім берудегі педагогикалық технологиялар» пәнінің негізгі міндеттері:</p> <ul style="list-style-type: none"> -білім жүйесіндегі өзгерістерге сәйкес жоғары оқу орындарында оқытылатын қазақ тіл біліміне қатысты пәндерді оқытудың сапасын жаңа технологиялар арқылы арттырудың жолдарын меңгеру; -тілге қатысты пәндерді оқытудағы жаңа технология түрлерінің ерекшеліктерімен таныстыру. 	<p>тілін оқытуға байланысты технологиялар</p> <p>3а Дамыта оқыту технологиялары</p> <p>3б. Ұжымдық оқыту технологиялары</p> <p>4. Модульдік технология</p> <p>5. Сатылай кешенді талдау технологиясын пайдалану және қолдану арқылы сабақ өткізу</p> <p>6. Қатысымдық , проблемалық ізгілендірутехнология ларын пайдалану</p> <p>7. Витагендік технологияны пайдалану</p>					
4	Тілдік жүйе және лингвостилис	Тілдік жүйе және лингвостилистика пәні білім алушыға тілдік құрылым	Тілдік жүйе Тілдік құрылымдар			Тілді жоғары мектепте оқыту әдістемесі	Функционалды грамматик	Пәннді игеру нәтижесінде білім алушы - Тілдік жүйені түсінеді;

	тика мәселелері	мен антропоцентристік парадигма арасындағы байланысты және лингвостилистикалық ерекшеліктердің арасындағы байланысты меңгертуге арналған	Тілді зерттеудің парадигмаралы және лингвостилистика Прагмастилистика			Қазақ тілінің академиялық грамматикасы Сөз мәдениеті және шешендік Компьютерлік лингвистика	а Қазақ тілін оқытудың әдіснамалық негіздері Тілдік тұлға теориясы	- Тілдік бірліктердің стилистикалық ерекшелігін түсіндіре алады; - Тілдік жүйедігі стилистикалық белгілерді ажыратуға дағдыланады.
5	Қазақ повесінің поэтикасы	Бұл пәнде қазақ повесінің архетиптері, генезисі, сюжеттік, композициялық, тілдік, стильдік ерекшеліктері мен оның жанр ретінде пайда болуына түрткі болған мәдени-әлеуметтік, қоғамдық-саяси алғышарттар ашып көрсетіледі.	Қазақ әдебиетіндегі дәстүр мен жаңашылдық. Реализм мен неореализм. Модернизм және постмодернизм. XX ғасырдың басындағы қазақ әдебиеті. Алғашқы қазақ басылымдарының дүниеге келуі. Қазақтың жазба әдебиетінің дамуына әлемдік әдеби дәстүрдің тигізген ықпалы.	3	2	«Әдебиет тарихын дәуірлеудің теориялық негіздері», «Роман теориясы»	Ауызша авторлық әдебиет поэтикасы, «Әдебиетта нудағы жаңа мектептер мен бағыттар»	Докторанттар әдебиет көркемдік даму эволюциясын игеру арқылы суреткердің шығармашылық психологиясына тереңірек үңілуге, әдеби тек пен түрдің, ағымдар мен бағыттардың, стильдер мен әдістердің айырмашылықтарын тануға машықтанады.
6	Эпистолярлық әдебиет дәстүрі	Эпистолярлық әдебиет дәстүрі пәнінде қазақ әдебиетіндегі аталмыш жанрдың тарихы, әдеби мәні, пішіндік ерекшеліктері, пікір алмасушылық сипаттары, әдеби-мәдени, қоғамдық-тарихи тұрпаты сараланады.	Бірінші бөлімде-қазақ әдебиетіндегі эпистолярлық жанрдың пайда болу, даму, қалыптасу тарихы, зерттелуі ал екінші бөлімде-қазақ әдебиетіндегі эпистолярлық жанрдағы әдебиеттің үлгілері, олардың тарихи-әдеби аспектілері қарастырылады.			1.Әдебиет тарихын дәуірлеудің теориялық негіздері, 2. Әдебиеттану ғылымының негіздері.	1. Әдебиеттану ғылымының методологиялық негіздері, 2. Көркем мәтін теориясы	Пәнді оқу нәтижесінде докторант: -Эпистолярлық шығармалардың жанрлық табиғатын; -эпистолярлық жанрдың пайда болу, қалыптасу, даму тарихын; -әдеби-мәдени, қоғамдық-тарихи аспектілерін; -әдеби маңызы мен мәдени құндылықтарын; -әдеби-теориялық ерекшеліктерін айқын ажыратып, тани біледі.
7	Сөз мәдениетінің	Бұл пәнD011700-қазақ тілі мен әдебиеті	Сөз мәдениеті және функционалдық	2	2	Қазіргі қазақ тілінің	Академиялық	Пәнді оқу нәтижесінде докторант: - сөз мәдениеті теориясына қатысты

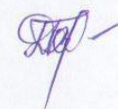
	негіздері	<p>мамандығында оқитын 1-курс докторанттарына арналған. Қазақ тілі білімінің жаңа қалыптасқан саласы сөз мәдениеті мен шешендік өнер туралы, оның мазмұндық-құрылымдық жүйесі мен оқытудың жаңа бағыттары мен қағидалары туралы мағлұмат беріледі. Болашақ ғалымдардың кәсіби-интеллектуалдық әлеуетін арттырып, тіл туралы дүниетанымын қалыптастырумен қатар сөз шеберлігі мен қатысым мәдениетін игерту көзделеді. Сондықтан оқу пәнінің теориялық және практикалық міндеттері бірге қамтылады.</p> <p>«Сөз мәдениетінің негіздері» пәнінің мақсаты мен міндеттері:</p> <p>Пәннің мақсаты: докторанттарға сөз мәдениетінің ғылыми-әдіснамалық негіздерін, оны зерттеудің жаңа бағыттарын таныту, осы салаға қатысты негізгі ұғымдар мен категорияларды ажыратып, сөз сапалары туралы ғылыми тұжырымдарды саралауға, алған білімдерін өздерінің ізденіс бағытымен үйлестікте зерделеуге және қолдануға баулу.</p> <p>Пәннің міндеттері: - сөз мәдениетіне қатысты тірек ұғымдардың мәнін ашу;</p>	<p>сауаттылық. Сөз мәдениетінің тірек ұғымдары, сөз сапалары.</p> <p>Сөз мәдениетінің нормативтік, коммуникативтік, этикалық сапалары.</p> <p>Сөз мәдениетінің ұлттық танымдағы орны. Сөз мәдениеті және тіл мәдениеті. Сөз мәдениеті- философиялық категория.</p> <p>Сөз мәдениетінің ұлттық-танымдық негіздері. Тілдік тұлғаның сөз мәдениеті. Әлеуметтік орта және сөз мәдениеті. Сөз мәдениеті және педагогикалық ұстанымдар. Сөз мәдениеті және қатысымдық күзіреттіліктер.</p> <p>Филолог- тілдік тұлғаның сөз мәдениеті.</p>		стилистикасы	шешендік	<p>тірек ұғымдардың мәнін аша алады;</p> <ul style="list-style-type: none"> - сөз мәдениеті теориясының философиялық, психологиялық, педагогикалық, әлеуметтік негіздерін ажырата біледі; - тілдік тұлғаның сөз мәдениетінің қалыптасуының факторларын айқындай алады; - сөз мәдениетіне және оны қалыптастыруға қатысты зерттеу еңбектеріне талдау жасай алады; - тілдік тұлғаның сөз мәдениетіне қатысты өз ой-тұжырымдарын, уәждерін дәйектей біледі; - сөз мәдениеті бойынша тұлға мәдениетінің қабілеттерін айқындай алады; - сөз мәдениеті бірліктерді қатысымдық тұрғыда қолдану ерекшеліктерін ажырата біледі.
--	-----------	---	---	--	--------------	----------	--

		<p>- сөз мәдениеті саласының философиялық, психологиялық, педагогикалық, әлеуметтік негіздерін таныту;</p> <p>- тұлғаның сөз мәдениетін қалыптастырудың қоғамдық-әлеуметтік факторларын айқындау;</p> <p>- сөз мәдениетіне қатысты зерттеу еңбектеріне талдау жасату;</p> <p>- тілдік тұлғаның интеллектуалдық әлеуеті мен сөз мәдениетінің сабақтастығына қатысты өз ой-тұжырымдарын, уәждерін дәйектеу дағдыларын дамыту;</p> <p>- баяншы әрі қабылдаушы ретіндегі тілдік тұлғаның сөз мәдениетінің мәнін айқындату;</p> <p>- сөз мәдениетімен байланысты қалыптасатын тілдік-қатысымдық, мәдени-танымдық күзiреттiлiктердi меңгерту.</p>						
8	Тіл мәдениеті	<p>Қазақ халқының этикеті туралы айта отырып, оның вербалды жағы мен паралингвистикалық тұстары лингвистикалық зерттеудің ерекше объектісіне айналып отырғандығын, сондай-ақ сөз саптау кезінде этикеттік мәнге ие болатын сөздер мен сөз тіркестерін, грамматикалық тұлғаларды,</p>	<p>Қазақ халқының мәдениеті аясындағы сөз этикеті</p> <p>Этикеттік нормадағы паралингвистикалық амалдар</p> <p>Этикеттік мінге ие сөздер лингвистикасы</p>			Қазақ тілінің стилистикасы	Мәнерлеп оқу және шешендік өнер	<p>Академиялық шешендік</p> <p>- Сөз байлығын, ұлттық тілдің қуатын, әдеби тілдің мазмұнын, болмысын білуі керек,</p> <p>- тіл болмысын танумен қатар, тілдің лексикалық жүйесінің ғылыми-теориялық негізін пікір түйіндей білуді меңгеруі керек</p> <p>- Қазақстан Республикасының қазіргі әлеуметтік мәдени жағдайының талабына сай жоғары мектеп түлегін ұлттық сана-сезімі жоғары азамат, патриот қалыптастыру, мамандыққа</p>

		олардың семантикалық-стилистикалық ерекшеліктерін оқытып, үйрету					байланысты алған білімдерін теориялық және практикалық тұрғыдан игеріп, қажеттілікке жарату құзыреттілігі болып табылады.	
9	Ауызша авторлық әдебиет поэтикасы	Пәннің құрылысында ауызша дәстүрлі халық ақындары шығармаларындағы әдебиет пен фольклор дәстүрі, импровизация мен өнер бірлігі тұтастығы психологиясы бағаланады. Әдеби процесс және авторлық тұлға, авторлық және адресаттық психологиялық байланыс, этнопсихологиялық-этнографиялық, этнопедагогикалық өлеңдер жүйелене түсіндіріледі. Ақындар айтыстарының әдеби шығармашылық сипаты, мұсылмандық-ағартушылық айтыстар, еларалық – ұлтаралық айтыстар, жазбаша айтыстар ғылыми-теориялық тұрғыда талданады.	Классикалық әдеби дәстүр. Әдеби шығармашылық үдерісіндегі стиль. Өлең құрылымы мен поэтикасы. Көркем тарихнамалық шығармашылық дәстүрі. Әдеби үдерістегі көркемөнер салалары бірлігі. Қазақ әдебиетіндегі реализм және жаңа реализм.	2	2	«Әдебиет тарихын дәуірлеудің теориялық негіздері», «Роман теориясы»	Әдебиеттану ғылымының методологиялық мәселелері	Ауызша авторлық әдебиеттің өнернамалық юолмысын ғылыми бағалау жүзеге асырылады. Автор мен адресаттық нысандардың психологиялық-поэтикалық байланыс ерекшелігін талдау игеріледі. Ауызша әдебиет эстетикасының этнопсихологиялық-этнопедагогикалық маңызы анықталады. Ақындар айтыстарының ауызша , жазбаша стилі поэтикасын талдау меңгеріледі.
10	Дидактикалық әдебиет сипаты	Әлем фольклоры мен әдебиетінің көп ғасырлық тарихындағы дидактикалық әдебиет қалыптасуының дамуының тарихи негіздері қамтылады. Поэзиялық, прозалық, драматургиялық туындылардың дидактикалық сипаты ғылыми –танымдық тұрғыда жүйеленеді. Дидактикалық-педагогикалық, әдеби-ғылыми танымдық туындылар ерекшеліктері талданады. Қазақ сөз өнері тарихындағы дидактикалық-	Әлем фольклоры мұраларының дидактикалық негіздері Түркі өркениеті жазба ескерткіштерінің жәдігерліктерінің дидактикалық сипаты Жыраулар поэзиясының дидактикалық-философиялық, педагогикалық ұстанымы Ағартушылық эстетикасы әдебиетіндегі дидактикалық ерекшеліктер Қазақтың ағартушы-			Әдебиеттануға кіріспе. Халық ауыз әдебиеті. Қазақ әдебиетінің ежелгі дәуірі. Классикалық әдеби дәстүр. Көркем мәтінге психологиялық талдау теориясы.	Әдеби үдерістегі көркемөнер салалары бірлігі. Көркем антропология және әдеби шығармашылық. Көркемдік дамдың теориялық-методологиялық негіздері.	«Дидактикалық поэзия», «Дидактикалық проза», «Дидактикалық драматургия» ұғымдары саралана меңгертіледі. Әлем халықтарының және қазақтың әдебиеттері даму желісіндегі дидактикалық-педагогикалық шығармалар бойынша талдаулар жасау игертіледі.; Дидактикалық әдебиет туындылары бойынша ғылыми ізденістер жасауға дағдыландыру жүзеге асырылады.

		педагогикалық, дидактикалық-философиялық көркем әдебиет, ғылыми-танымдық шығармалар поэтикалық заңдылық бойынша саралана игеріледі.	демократ ақын-жазушыларының дидактикалық шығармалары. Әлем халықтары балалар әдебиетінің дидактикалық-педагогикалық ұлағаты.					
--	--	---	--	--	--	--	--	--

Қазақ тілі теориясы және әдістемесі кафедрасының меңгерушісі

Ж.Т. Даулетбекова